

СТРАТЕГИЯ ЗА ИНТЕГРАЦИЯ НА РОМИТЕ И ДРУГИ МАЛЦИНСТВА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА СТРАЖИЦА /2012-2020г./

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Стратегията на Община Стражица за интегриране на ромите и другите малцинства е рамков документ насочен към изпълнение на политиката за социална интеграция на ромите. Тя е разработена в съответствие с Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020) и Националния план за действие по инициативата „Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г.”

Настоящият документ се приема за период до 2020 г. включително. Оперативното изпълнение на стратегията се осъществява чрез Плана за действие, който се приема за срок три години. Първи период 2012-2014 г., втори период 2015-2017 г. и трети период 2018-2020 г. Стратегията и планът са неразделна част от Общинския план за развитие. Те са отворени за изменения и актуализация.

II. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО

1. Статистически данни за броя и структурата на малцинствата в общината

По данни на Националния статистически институт от преброяването на населението и жилищния фонд от 2011 г., ромите остават третата по големина етническа група в общината. Като роми са се самоопределили 456 души или 3.6% от населението на общината. Към турската етническа група са се самоопределили 1758 души или 13,8%. 159 души или 1.2 % са се определили като „друга” етническа група /тоест извън българската, турската и ромската/, като най - голям е техния брой в с. Виноград. Следва да се има в предвид и факта, че 657 души или 5,2 % от преброените в общината не са се самоопределили по етническа принадлежност.

Продължава тенденцията част от хората, които околното население назовава като „роми” или „цигани” да се самоопределят като българи, турци, и др., което произтича от правото на преброяването лице само да определи етническата си принадлежност или да не посочи такава.

Най -голям е относителния дял на населението от малцинствата в селата Асеново и Царски Извор, следвани от селата Виноград, Кесарево и Камен.

Население по населени места и самоопределение по етническа принадлежност в община Стражица към 01.02.2011 година

Населено място	Население - общо	в това число: отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност общо	Етническа група				Не се самоопреде лям
			Българска	Турска	Ромска	Друга	
Общо за общината	12 721	12 154	9 124	1 758	456	159	657
гр.Стражица	4 417	4 192	3 637	314	77	23	141
с.Асеново	636	622	278	298	45
с.Балканци	148	148	148	-	-	-	-
с.Благоево	372	368	262	52	39	9	6
с.Бряговица	414	390	371	5	-	6	8
с.Виноград	568	532	321	90	7	100	14
с.Владислав	261	218	172	38	-	-	8
с.Водно	3	3	3	-	-	-	-
с.Горски Сеновец	260	225	176	15	-	-	34
с.Железарци	37	37	37	-	-	-	-
с.Кавлак	55	..	51	-
с.Камен	1 499	1 469	893	119	193	4	260
с.Кесарево	1 327	1 290	819	387	16	6	62
с.Лозен	399	391	272	57	-	3	59
с.Любенци	8	4	4	-	-	-	-
с.Мирово	174	123	109	14	-	-	-
с.Николаево	117	117	106	-	11	-	-
с.Нова Върбовка	252	245	220	7	4	-	14
с.Ново градище	107	107	102	5	-	-	-
с.Сушица	823	..	709	44
с.Теменуга	22	22	22	-	-	-	-
с.Царски извор	822	799	412	313	71	-	3

Данни НСИ

Възрастовата структура на малцинствата показва висок процент на лицата в под трудоспособна и трудоспособна възраст и нисък процент на тези в над трудоспособна възраст. В под трудоспособна възраст са 28,7 % от малцинствата, в трудоспособна възраст 61% и в над трудоспособна 10,3%, при средни стойности за населението от общината 18,2 % в под трудоспособна възраст, 55.7% трудоспособна възраст и 26,1% в над трудоспособна.

Население по възрастови групи и самоопределение по етническа принадлежност в община Стражица към 01.02.2011 г.

Етническа група	Общо	Под трудоспособна възраст	В трудоспособна възраст	/Брой/
				Над трудоспособ на възраст
Население - общо за общината	12 721	2 321	7 088	3 312
<i>Отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност</i>	<i>12 154</i>	<i>2 132</i>	<i>6 772</i>	<i>3 250</i>
Българска	9 124	1 191	4 984	2 949
Турска	1 758	508	1 063	187
Ромска	456	139	282	35
Друга	159	33	104	22
Не се самоопределям	657	261	339	57
<i>Неотговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност</i>	<i>567</i>	<i>189</i>	<i>316</i>	<i>62</i>

Данни НСИ

2. Жилищни условия

Статистическите данни показват добра задоволеност на жителите на общината с жилища, като на жител се падат 48,4 кв.м. полезна площ, от които 37.3 кв.м. жилищна. Основен проблем, пред който община Стражица е изправена е необходимостта от обновяването на жилищните комплекси и липсата на средства от страна на собствениците и ползвателите за саниране.

В града живеят 39.9% от самоопределилите се като българи, 16.9% от самоидентифициралите се като роми и 17.9% от самоидентифициралите се като турци, останалите живеят в селата от общината.

Жилища по населени места в община Стражица към 1.02.2011 година

Населено място	Жилища - брой	Жилищни помещения - брой		Полезна площ - кв.м.	
		общо	в т.ч. стаи	общо	в т.ч. жилищна
Общо за общината	8 347	33 714	28 193	615 526	474 913
гр.Стражица	2 246	9 140	7 237	198 542	151 221
с.Асеново	295	1 265	1 057	23 745	18 847
с.Балканци	193	840	681	13 941	10 059
с.Благоево	260	1 092	998	17 911	14 744
с.Бряговица	323	1 325	1 130	22 529	18 123
с.Виноград	298	1 011	975	22 301	18 822
с.Владислав	245	1 088	918	14 034	10 005

с.Водно	55	181	174	2 903	2 429
с.Горски Сеновец	231	939	799	17 274	12 748
с.Железарци	40	129	121	2 122	1 967
с.Кавлак	119	515	475	7 690	6 129
с.Камен	678	2 617	2 258	45 369	35 738
с.Кесарево	779	3 011	2 629	52 239	43 214
с.Лозен	394	1 388	1 212	24 208	20 411
с.Любенци	36	138	132	3 079	2 684
с.Мирово	125	470	442	9 017	7 861
с.Николаево	180	750	587	11 137	7 995
с.Нова Върбовка	339	1 559	1 325	23 017	16 796
с.Ново градище	216	733	628	12 426	10 409
с.Сушица	856	3 641	2 809	58 786	39 537
с.Теменуга	79	262	261	4 527	3 976
с.Царски извор	360	1 620	1 345	28 729	21 198

Данни НСИ

3. Заетост

Ромите са по-неконкурентни от останалите когато сравняваме квалификацията и образованието им, социалният имидж за трудовия им статус, социалният им капитал.

Наблюдава се изключване от пазара на труда и много високи нива на безработица в общността им, както и на заетост в по-нископлатени дейности.

По данни на НСИ от преброяването през 2011 г. икономическата активност на големите етнически групи в общината, както и в страната продължава да се различава. В общината икономически активни са 42.5% от всички етнически българи над 15 години, 38.9% от българските турци и 30.5% от ромите, въпреки че в тази етническа група делът на учащите след 15 годишна възраст и делът на пенсионерите е най-нисък.

При българите заети са 80.5% от икономически активните лица. При българските граждани от турски произход заетите са по-малко: 58.3% от икономически активните лица. При ромите заети са едва 43.4% от икономически активните лица.

Съгласно данните от Националния статистически институт от преброяването, от отговорилите на въпроса за етническа принадлежност към 01.02.2011 г. безработните съставляват 24 % от икономически активното население на общината. От общия брой безработни 28,5% са преброени като представители на етническите малцинства.

Население на 15 и повече години по икономическа активност и самоопределение по етническа принадлежност в община Стражица към 01.02.2011 г.

/Брой/

Етническа група	Население на 15 и повече години - общо	Икономически активни			Икономически неактивни
		Общо	Заети	Безработни	
Население - общо	10 550	4 323	3 282	1 041	6 227
<i>Отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност</i>	<i>10 158</i>	<i>4 174</i>	<i>3 179</i>	<i>995</i>	<i>5 984</i>
Българска	8 016	3 409	2 745	664	4 607
Турска	1 283	499	291	208	784
Ромска	325	99	43	56	226
Друга	127	47	26	21	80
Не се самоопределям	407	120	74	46	287
<i>Неотговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност</i>	<i>392</i>	<i>149</i>	<i>103</i>	<i>46</i>	<i>243</i>

Данни НСИ

4. Образование

Промените в Образователната структура на населението на седем и над седем годишна възраст в община Стражица по данни на НСИ от преброяванията през 2001 и 2011г. показват че образователната структура на населението се е подобрила. Повишил се е процента на лицата с висше и средно образование, а е намалял процента на хората с основно и по – ниско образование.

Степен на образование	2001г.	2011г.
Висше	4,8%	6,6%
Средно	27,2%	34,5%
Основно	40,6%	33,9%
Начално	17,4%	15,6%
Незавършено начално	7,8%	7,8%
Никога не посещавали училище	2,2%	1,6%

В общината се наблюдава забавено подобряване на образователния статус на ромската общност. Част от ромите тръгват на училище без да говорят добре официалния български език и без да са усвоили основните знания и умения, необходими за справяне в учебния процес. Запазва се тенденцията много млади роми да остават без подходящо образование, рано да напускат училище, или да не тръгват на училище. Характерно е и ранното отпадане на момичетата от училище.

Образование	Българи % 2011	Турци % 2011	Роми % 2011
Висше	8,5	0,6	0
Средно	42,2	9,2	5,1
Основно	33,1	43,2	25,9
Начално	10,6	29,9	45,1
Незавършено начално	4,8	14,5	18,2
Никога не посещавали училище	0,8	2,6	5,7

Данни НСИ

Данните на НСИ от преброяването през 2011 г. показват, че при българите най-висок е дялът на завършилите средно образование, при турците – на завършилите основно образование и при ромите – на завършилите начално образование.

5. Здравеопазване

Основният проблем на здравеопазването и предоставянето на здравните услуги в община Стражица е липсата на достатъчен брой общо-практикуващи лекари, които да осигурят постоянно здравно обслужване в малките населени места. Друг проблем пред здравеопазването и предоставянето на здравни услуги на населението в община Стражица е липсата на функциониращи лечебни заведения, които да осигуряват необходима специализирана здравна помощ.

При лицата, принадлежащи към малцинствените общности се наблюдава по-силно влияние на първичните (масово и дълбоко обедняване, висока безработица, влошена структура на доходите и потреблението, неблагоприятна околна и жилищна среда, начин на живот, генетични заболявания) и вторичните рискови фактори (някои болестни състояния с хронично протичане, които от своя страна създават условия за усложнения или други заболявания).

Висок процент от ромското население е инвалидизирано или страда от тежко хронично заболяване. Специфична особеност при ромите е много ранното настъпване на инвалидизация и масовото хронифициране на заболяванията още в средна възраст.

Представителите на малцинствени общности по-често боледуват от хепатит, стомашно-чревни заболявания, различни болести, причинявани от паразити, като най-често тези проблеми се срещат при ромите.

Сериозен проблем представлява здравната неосигуреност сред ромското население.

III. ВИЗИЯ

Интеграцията на ромите и представителите на останалите уязвими етнически групи чрез социално включване, преодоляване на съществуващите негативни социално - икономически характеристики и подобряване качеството на техния живот.

IV. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ

Интегриране на ромите и на българските граждани в уязвимо положение от други етнически групи при спазване на принципите на равнопоставеност и недискриминация.

V. ПРИОРИТЕТИ

1. Образование

Основни цели:

- *Обхващане и задържане децата и учениците от ромската и другите уязвими етнически групи в образователната система.*
- *Осигуряване на качествено образование.*

Цели:

1. Гарантиране правото на равен достъп до качествено образование, включително чрез интеграция на ромски деца и ученици в етнически смесени детски градини и училища.

2. Повишаване на качеството на образование в обособените детските градини и училища в нас.места, в които учат предимно ромски деца и деца от етническите малцинства.

3. Обучение в дух на толерантност и недискриминация в детските градини и в училищата.

4. Превенция на отпадане от училище и ограмотяване на неграмотни и малограмотни възрастни роми.
5. Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с деца с трудности и дефицити в обучението, и отпаднали от училище с цел тяхната реинтеграция.
6. Приобщаване и приемане на родителите- роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот.
7. Усъвършенстване на образователните условия за качествено образование чрез квалификация на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда, интеркултурна компетентност у директорите, учителите и другите педагогически специалисти.

2. Здравеопазване

Основна цел: Осигуряване на равенство в достъпа до качествени здравни услуги и превенция.

Цели:

1. Превантивни грижи за майчино и детско здравеопазване.
2. Подобряване на здравната помощ за новородените и децата в предучилищна възраст.
3. Развиване на медиаторството и на различни форми на работа за и в общността.
4. Повишаване на здравните знания и информираността на ромското население.

3. Инфраструктура

Основна цел: Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура.

Цели:

1. Подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско население.
2. Проектиране и изграждане на техническа инфраструктура - водоснабдяване, канализация, улична мрежа и благоустройство, и др.
3. Изграждане/реконструкция/рехабилитация на обекти на социалната инфраструктура за целите на образованието, културата и др.

4. Формиране на отношение на отговорен и добър стопанин при предоставяне на право на ползване на недвижим имот. Привличане на НПО и изявени лица от общността по места за изграждане на съвременни поведенчески модели.

4. Заетост

Основна цел: Подобряване на достъпа на ромите и останалите уязвими етнически групи до пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях.

Цели:

1. Осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда и до различни инструменти и инициативи за самостоятелна заетост. Квалификация и преквалификация на безработни роми, както и на заети роми, в съответствие с професии, търсени на пазара на труда.
2. Насърчаване на заетостта чрез провеждане на обучение на безработни лица за ключови компетентности.
3. Насърчаване на предприемачеството, стартиране и управление на собствен бизнес.
4. Конкретни механизми за осигуряване на устойчива заетост на роми в активна трудова възраст заедно с представители на работодателите, синдикатите, общината и организациите на ромската общност.
5. Насърчаване на социалния и гражданския диалог в подкрепа на трудовата реализация на ромите.

Задачите и конкретните дейности по изпълнение на стратегията са разписани в План за действие за изпълнение стратегията за интеграция на ромите и други малцинства на територията на община Стражица /2012-2014г./

VI. МЕХАНИЗМИ ЗА КООРДИНАЦИЯ

Настоящата стратегия се приема в изпълнение на националната политика по интеграция на ромите с цел преодоляване на съществуващите предизвикателства. Планът за действие към нея е отворен с цел да се реагира гъвкаво при необходимост от промени.

Организацията по изпълнението на политиките за равноправно интегриране на ромите е изградена на базата на ефективно и целенасочено използване на наличните ресурси на национално, регионално и местно ниво, както и тези на европейско ниво, произтичащи от членството на страната в ЕС и достъпа до Структурните и Кохезионния фонд.

Координацията и контролът по изпълнението на Стратегията се осъществява от работна група назначена със заповед на кмета на общината, осъществяваща контрол и последваща оценка на общинския план за развитие.

Голяма част от дейностите и инициативите ще се реализират в партньорство с НПО.

VII. ФИНАНСОВО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ

Изпълнението на настоящата стратегия се обезпечават чрез средства от държавния бюджет, общински бюджет, от Европейските фондове и други източници.

Очаква се финансиране на тематични проекти по Оперативните програми със средства от Структурните фондове и Кохезионния фонд, както и финансиране и съфинансиране на тематични проекти по програми на Европейския съюз, Световна банка, ООН, Съвета на Европа и други.

VIII. МОНИТОРИНГ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Целта на мониторинга е чрез систематично събиране и анализиране на информация, да се следи за постигането на измерими резултати от дейността по изпълнението на целите по плановия документ, както и активно да включи заинтересованите страни в осъществяването на оценката и наблюдението.

Напредъкът по изпълнението на целите на стратегията и заложените дейности по приоритетите на плана се осъществява ежегодно с Годишния доклад за наблюдение на изпълнението на Общинския план за развитие.

Изпълнението на стратегията се отчита пред НССЕИВ /Национален съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси/ за изготвяне на национален административен мониторингов доклад.